

૨૨૮૩૨

નિર્ધાર વ્યાસ

મારુડ મહારાજ

૫૦૦

૧૧-૧૩-૨૩

મારુડ-મેદીજી

યાને ૧૮૪

આગે-ગુલશન.

૩. શ્રેયમગુરુની આભાવી શેરી-મુદ્રા.

ચાર આના

Copy Right by C. M. Shah

વાંચવા લાયક પ્રખ્યાત થયેલી વાર્તાઓ

ગજરામાડની વાર્તા (આબુમાનીતીનો પુત્ર)	૦૮-૦
સહેવંત સાવળોના (અમલ ભવની વાર્તા)	૦૮-૦
ખરાસ કરતુરી (ભેદી ખનાવથી ભરપુર)	૦-૮-૦
શ્રી ચરીત્રની વાર્તા (શ્રીઓની કપડસોડા)	૦૮-૦
બોલતો પલગ (અમલભુત વાર્તા)	૦-૮-૦
માન મુસાફરી (સાત પંખાની વાર્તા)	૦૧૨૦
પતી કે ખીશાય.	૦૮૦
ખુની કાણુ ? (ડીટેકટીવ વાર્તા)	૦-૮૦
ખીરખલ આદશાહ મોટી (હાજર જવાબ વાર્તા)	૦-૧૨૦
રાજા ભરથરી (સચીવ વાર્તા)	૦-૮૦
મુઅઝની શેઠાણી	૦-૧૨૦
વરધેલી વીણા	૦-૧૨૦
કપડસોહનું કાવતું (સંસારીક કાયાદાવા)	૦-૮-૦
બેવડા મુનીમ (કોમીક વાર્તા) ..	૦-૬-૦
નારી કે નાગણ (પ્રપંચથી ભરપુર) ...	૦૬૦
લલનાની લીલા અથવા રમણી રહસ્ય	૦૧૨૦
સોળ વર્ષની સતી ને નવ વર્ષની પતી (૨૦માગ પુગ)૧	૦-૦
મુરતીલાલ નાવેલ (૧૬ ચીત્રો પાકું સોનેરી પુકું) ૧-૮-૦	
દરેક બુકો વી. પી. પોપ્ટથી રવાના કરવામાં આવશે	
માલ મગાવનારાઓએ પાતાનું સરનામું હમેશાં ચોખ્ખાં	
અક્ષરે લખતાં રહેવું દરેક માલની કીમત ઉપર પોપ્ટજ	
વી. પી. અર્થ વધુ—બીજા કોઈપણ પુસ્તકો માટે પુછો.	
શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.	

રાષ્ટ્રીયગાય.-સુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૮૩૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મી.શુકે-મરેદીન

વિષય ૪૪૬૮:૪ ૩૪૮

Noted Received on ૨૪-૫

૧૨૯૩૧

૭૬

Huzar Deputy Collector,

rat.

મારૂંકે-મે'ફીલ

યાને

II બાગે-ગુલશીન 17 5
1926 1926

ભાગ ૧ લો ૨ જો સાથે.

ગઝલ—

—:□:—

મહોબ્બત જ્યેરસું, એરી, છુડા દો યા રસુલીલાહ
મુઝે આપના હી દીવાના, બનાવો યા રસુલીલાહ.
લગા તકમે ગુનાહોં કે, પડા દીન રાત સોના હુ !
મુઝે ઇસિ ખવાખ ગફલતમે છુડા દો યા રસુલીલાહ.
પડાહું કહરે દગિયમિ, ભંવરમે ખાતા હું, અકકર !
ફીનારે લુલ્લમે મુઝકો, બગાદો યા રસુલીલાહ.
અવેરી કુલ્લમે મુઝકો અકેલા દોડ બંને ગી !
વહાં હો ફઝલસેં તેરે, બિજેલા યા રસુલીલાહ.
બડી ખીસમત હમારી હે કે, ઉન્મતમે તુમ્હારી હે !
ભરોસા દીનોં ફુન્યામે તુમ્હારા યા રસુલીલાહ.
ચેહી હય આરઝુ દીલમે, પદુ તુજ નામકી તસખીલ,
કરં કુછ કામ ફુન્યામે, તુમ્હારા યા રસુલીલાહ.

જુદા મુજકા મદીનેમે, જો લેખવે તો બહાર હોય!
કે રોડા નકે મેં દેખું, તુમ્હારા યા રમુલીઘાહ,
હુશેની પીર હે મેરા, કે જનકા મુઠકહે અયતુલ્લાહ,
મુસાશીર હું મેં કાઅબેકા દીખાદો યા રમુલીઘાહ.

ગઝલે-મુજતર-તર્જે-કબાલી-

ફિર ચાહે તું-ના આના ઓ આન આનવાલે,
જુદા હી વખાદા કર લે સચ્ચી જુઆન વાલે.
એક ખોસા માંગને પર યહ ગીલિયાં યહ ગુસ્સા-
ઈસ દરજે દિદા ? સવદા ઉંચી દુકાન વાલે.
યહ ચુપ ચુપકે ખાતે આંખે ચુરા ચુરાકરે,
હમ બી હય આંખ રખતે હમ બી હય કાન વાલે.
એક હાથ આર કાતિલ, ઈન નીમ બિસમીલો પર,
તડપા કરેંગા કબ તક યહ આધી જાન વાલે.
ક્યાખે મે તુંકે કો દુંદા ઓર જુતકે મે જાકર,
કુછ તો પતા બતાદે ઓ લામકાન વાલે.

ગઝલ-

—:□:—

ક્યા પુછતે હો સાહબ મુઝસે કે, ક્યા હૈ દુન્યા.
હીસો હવા કા ધર હૈ, દારૂલ ફના હૈ દુન્યા.

શર } આંખ, કાન. મુખ, મીચકે નામ નીરંજન લે.
અંદર કે પટ જખ ખુલે તો બાહર કે પટલે.
ગરબે અચરમે જાહીર, ઈસમે હંસી-ખુશી હૈ,
લેકાન હૈ ગમકી બસ્તી, ઈક્ષિત કી જા હૈ દુન્યા !

શર } ખોટ કપટ મત સરધરો મંજીલ અપની દુર,
નકી કુચ્છ કમાઈ લો જો પુછ હો બરપુર.

(3)

ਭੈਰਵ ਪੀਰਮੁਖ ਮੇਂ ਕੁਝ ਉਲਟ ਕੀ ਯੁ ਨਹਿੰ ਹੈ,
 ਜੋ ਘਾਟੀਯੁਖ ਨਗਰ ਮੇਂ ਐਕ ਦੀਲਤਾ ਹੈ ਦੁਨੀਆ.
 ਗਰ ਆਯ ਹੈ ਕੀਸੀਕੀ ਕਲ ਛੋਗੀ ਦੁਸਰੇ ਕੀ,
 ਹਰ ਨਾਮ ਐਕਾ ਹੈ ਐਕ ਐਕ ਵਸਾ ਹੈ ਦੁਨੀਆ.

ਗੁਲੇ-ਭੀਲ-ਕੰਵਾਲੀ—

ਮੀਰੇ ਪਰਵਾਨਾ ਪੀਰ ਹਰ ਐਕਕਾ ਦੀਲ ਹੋ ਗਯਾ,
 ਧਾਰ ਹੁਸ ਮਹੇਸ਼ੀਲ ਮੇਂ ਅਧਾ, ਸਮਝ ਮਹੇਸ਼ੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.
 ਦੁਸਤ ਆਯੁ ਕੀ ਨਗਕਤ ਪਾਠਿੰ ਕੀ ਭੰਭਰ ਹੈ,
 ਦੋ ਕਦਮ ਧਲਨਾ ਤੇਰੇ ਭੰਭਰ ਕੋ ਮੁਸਕੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.
 ਦੁਸਤ ਵਾਲੇਂ ਕੇ ਵੀਐ, ਜੈਹਰ ਹੈ ਯੁਨੇ ਆਸ਼ਕਾਂ,
 ਮੀਲ ਗਧ ਤੇਰੇ ਅਧਾ, ਹੁਸਕੋ ਵੋ ਕਾਮੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.
 ਸਭ ਖੋ ਕਢੇਤੇ ਹਯ ਕੇ, ਸੋਹਾਯਤ ਮੇਂ ਘੜੀ ਤਾਸੀਰ ਹੈ,
 ਮੇਰੇ ਕਾਮੀਲ ਕੋ ਹਰ ਐਕ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਾਤੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.
 ਆਲ ਥੀ ਆਏ ਅਫ਼ਾਰੀਕੀ ਤੇਰੀ ਤਲਵਾਰ ਮੇਂ,
 ਜੁਮਮ ਆਏਹੀ ਸ਼ਗੁਨਤਾ ਗੁਨਯਐ ਦੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.
 ਹੋਏ ਰੁਪਸਤ ਮਾਰ ਭਲਾ ਛਾਏ ਉਸ ਐਕਦੰਨੇ,
 ਕਲ ਮਸੀਹਾ ਅਨੰਦ ਆਯਾ ਆਯ ਕਾਤੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.
 ਖੰਡਕਰਨਾ ਹੋ ਤੋ ਪਰਵਾਨੇਂ ਸੇ ਅਧ ਦੀਲ ਸੀਖਵੇ,
 ਜੋ ਸਰੇ ਮਹੇਸ਼ੀਲ ਨੀਸ਼ਾਰੇ ਸਮਝ ਮਹੇਸ਼ੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.
 ਕਲੇ ਆਯਮੇਂ ਯੁਯ ਦੁਸਨੋ ਖੰਡਕੀ ਚੋਟੇ ਧਲੀ,
 ਅੰਧ ਖੰਡਰ ਤਪਾ ਖੰਡਰ ਜਲਵਾਦ ਅੰਤਰੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.
 ਦੀਲ ਯੁਧਾਰ ਕੋ ਨਹਿੰ ਕਾਟੇ ਸੇ ਕਟਾ ਅਧ ਭਲੀਲ,
 ਖੋ ਅੰਤ ਸੰਘਤੀ ਮੇਂ ਕੀਸੀ ਆਸ਼ੁਕਾ ਦੀਲ ਹੋ ਗਯਾ.

ગઝલે-તાહીર-ગઝલ—

હવાએ દર્દ હો મોઅજ્જ, તુમાહો રશકે ઇસા હો,
 જો તુમ ચાહો તો ખીમારે મોહખ્ત તુનું ન અચ્છા હો.
 મળ ખરસાત કા તખ હે, કે વોહ સીનેસે લીપટા હો,
 ધર ખીજલી ચમકતી હો, ઊધર ખાદલ ગરજતા હો.
 હિસે માલુમ તો જખહો દીલે મોમીન કા તરસાના,
 હીસીકી યાદમે વોહ જુતે કાશીર બી તરસ્તા હો.
 અબી ખીયા ન થા ખંજર કે પહેલુ સે નીકલ આયા,
 દીલે મુસ્તાક કો શૌકે શહાદત હો તો અયસા હો.
 હિંદે બાલીન સે જખ કહેકર તબીબો કા જુલા લાઈ,
 પુકારા ફરદે દીલ ઈયરો તુમ્હી રરકે મસીહા હો.
 દીલે બીરમીલ તડપ કર રક્સ દીખલાએ સરે મહેશીલ,
 જો તુમસે આંખ લડખએ તો પુતલી કા તમાશા હો.
 હિઝા દેતે હંચ વોહ બાતોમે તાહીર મેરે મતલબકા,
 ભલા શીર નકશા દીલ પર કીસ તરહ હરદે તમન્ના હો.

નઈ-ગઝલ—તર્જે-કબાલી—

ચાહના હય જસકો દીલ, વોહ દીલરૂબા મીલતા નહીં,
 મુદ્દા કીમમત હય દીલકા મુદ્દા મીલતા નહીં.
 સારી દુન્યા અય અઝીઝો છોડ દી જસકે લીએ,
 બખ બી દમને વોહ જુતે ના આશના મીલતા નહીં.
 ખાત બી આતી નહીં કમ બી નીકલ જતા નહીં,
 ક્યા ક્યામત હય મસીહાબી મેરા મીલતા નહીં.
 ક્યું નહીં પહોંચાએ હિસ ગુલતક મેરે પૈગામ કા,
 ક્યા પતા હિસકા તુએ બાદે સખા મીલતા નહીં.

(૫)

જુસતજુમે જુસકે અશરક હો ગઈ આંખે ચંકાર,
દેખને કો બી હમે વોહ, માહેલકા મીલતાં નહીં.

ગઝલે-અકબર-કંવાલી—

અહ્લાહો ગની રૂપએ વાલાએ મોહંમદ,
હુએ શમસો કમરપે કંદે પાએ મોહંમદ.
ઝનજીરબી હીલતી રહી ખીસ્તરબી રહા ગર્મ,
એક દમમે સરે અર્શ ગયે આએ મોહંમદ.
આંખોમે તસવ્વર હીલે શયદા મેં મોહબ્બત,
લખપર હય કુગાં સરમે હય સૌદાએ મોહંમદ.
દામનમે છુપા લે મુઝે દામનમે છુપા લે,
પરદા મેરે એખોકાન ખુલ જાએ મોહંમદ.
હસરત હય કે જખ કબરમે અહબાખ ઉતારે,
અકબરકી ઝખાંપર હો સદા નામે મોહંમદ.

નંદ-ગઝલ-તર્જ-કંવાલી—

સંભાલો દીલ મોહબ્બતમે તો અયસા હોહી જતા હય,
જીગરકી એ કલીસે દર્દ પયદા હોહી જતા હય.
રકીબો રશક ક્યું કરતે હો, ગર ઉનકો મોહબ્બત હય.
જુસે દીલ પ્યાર કરતા હય, વોહ અપના હોહી જતા હય.
નીકલ જાતે હય બલદારોકે બલ સખ ઈશ્કમે હી તો,
જો આયા ઈસ શીકંજમે વોહ, શયદા હોહી જતા હય.
હસીનોકો ખુદા જખ હુસ્ન દે દેતા હય મનમાના,
તો અપને ચાહને વાલોસે, ગમઝા હોહી જતા હય.
અફુને દમ ન મારા સુનતેહી ચેહ હાલ પોશીદા,
કે ધરપર હિસ સનમકે રોઝ મેહશર હોહી જતા હય.

(૬)

નઈ-ગઝલ-તર્જો-કંવાલી,

સુના હય આપ ઝીંકરે આશીકે નાશાદ કરતે હંય.
જઝાકલ્લા મુઝે ભુલે હુઝે કો યાદ કરતે હંય.
હિરે ગુલકી મહેદી આગ કયા હય સહને ગુલશનમે,
ખુશખાને ચમન શૌરે મુખારક બાદ કરતે હંય.
હિતર આતી હય પરીયાં સાફ હિનકે શીશએ દીક્ષમે,
નહીં મઅલુમ કયા જાદુ પેહ આદમ જાદ કરતે હય.
નહીં મઅશુકો આશીક અપને શુગલસે ગાશીલ,
વોહ સેહને બાગદો હમ દસ્તદો આબાદ કરતે હંય.
કતરકર નોચકર પર તોડકર પર બાધકર ફરહત,
વાહ મરગાને ચમનકો કયસે આઝાદ કરતે હંય.

નઈ-ગઝલ-તર્જો-કંવાલી.—

હસ્તી કી નહીં રેહતી હય જળ ઇશ્કમેં જુ-લી,
કયું મુહસે નીકલને લગા હિનકે માનો તુ-લી.
મેહબુબ બી પેહલુમે હય બીન્તર લખે જુબી,
મોબુદ હય સાકી બી સુરાહી બી સુખ બી.
હય હુસ્ન તેરા સારે હસીનોં સે નીરાલા,
વયસી હી અતા કી તુજે અદલાહને ખુલી.
બો બાગમે સયર કો જાતે હંય તો હંસ કર,
કાસ પ્યારસે કેહતે હંય કે હમરાહ હો તુ-લી.
બદનામ ફકત મેં હી નહીં ચાહમે તેરી,
ફસ્વાએ જહાં હો ગયા અબ ઇશ્કમેં તુ-લી.
સય પુછો તો હય જાન મુઝે સબસે પ્યારી,
ઐ જાનસે લેજીન હય પીયારા મુઝે તુ-લી.

(૭)

કામીલ હય અગર શોક શલાદતકા તો એક રોઝ,
મીલ જાયગા ખુદ ખંજરે કાતીલમે ગુલુ બી.
દામનસે છુટા હય ન છુટંગા કલી ધબ્બા,
રંજ લાયગા એક રોઝ શહીદાંકા લહુ-ભી.
તોફીર અઝીઝ અબ્બ યે સરે બઝમ હય તેરી,
વોહ આપકી જા અબ્બ તુંજ હે કેને લગા તું-ભી.

ગાયન.

—:□:—

ખુને જીગરકા પાને હેંગ બસ ગમમે તેરે યાર.
સહેરે ચમન મેંશીરતે હય બસ ગમમે તેરે યાર,
અયસી હવા ચલાઇ જમના મોહે દીખાઈ.—બસ
મેં ચુપકે ચુપકે રોતી હું બસ ગમમે તેરે યાર.
હું ગમમે તેરે રોતી મુંદ આંસુએસે ધોતી,
વોહ કહાં ગયો મેરા મોતી મેં મોતી ખીના નહીં સોતી.
દીલ ઊસીકા દીજએ જો દીલદાર યાગ હો
ક્યા હીંદુ ક્યા મુસલમા કદર દાન યાર હો.
મેરી તઝર જા તુમસે લગઘ મેં પલંગસે નીચે ગીરગઈ.
વોહ ક્યાં ગીયો મેરા પ્યારો મેં અમી જેસી જલગઈ,
બસ ગમમે તેરે યાર—ખુને જીગર કા.—

નઈ-ગઝલે-તર્જે-કંવાલી—

તુમતો કરતે હો દીલ લગી દીલકી, ક્યા મીટાવોજે એ કલી દીલકી,
હમસે પુછો કે હમપે ખીતી હય. આપ ક્યા જાને એ કલી દીલકી.
જા ઉતારા પરીકા શીશેમેં, વોહ જો આએ તો જાન પડી દીલકી.
એ ખુદીમેં જાતા દીયા મેંને, જાત ઝાલીમને પુછ લી દીલકી,
કીસકી બાતોમેં આ ગયા બેદમ તુને મદી ખરાબ કી દીલકી.

સનમખાને ઇશક-મઝલ.

હિઠાયા રંજ કુરકતમેં તેરી રશકે કમર બરસો,
જલાયા હૈ લહુ બરસોં ધુલાયા હૈ જીગર બરસોં.
પ્રીકરકે યાર મેં યા રખ ગયે યુંહી ગુજર બરસોં,
રહા દીલ મુદદતોં મુઝતર ઉઠ દરદે જીગર બરસોં.
તસવ્વર મેં તુમહારે દીલ ઉલઝને કા પહે બાઈસ હે,
લીખા કોઈ ન ખત બરસોં ન લેતે હો ખખર બરસોં.
શખે કુરકત હૈ યારખ યા કે પહે રોજે ક્યામત હૈ,
બઝા અંધેર હૈ હોતી નહીં જીસકી સહર બરસોં.
રકીએ રૂશીયા ને તકરકા ડાલા ખુદા માલુમ,
કે મુદદત તક રહી હમ પર ધનાયત કી નજરે બરસોં.

સનમખાને ઇશક-કંવાલી.

બાબે રહમત તેરાં બદોંપે ખુલા હૈ કે નહી,
તું દિબાબે દીલે મોઅમીનમેં છુપા હૈ કે નહી.
બદે તુઝ-પરે ન કરે નાઝ તો શીર કીસપે કરે,
તુહી બતલાદે કે આખીર તું ખુદા હે કે નહીં.
કયું ડરે કહરસે ઉમ્મીદે કરમ કયું ન રખે,
તેરી રહમત તેરે ગુસ્સે-સે સીવા હૈ કે નહી
કોનસે તયે ખજાનેમેં કમી હે મવલા,
શીર મેરે દર્દકી કુચ્છ ઉસમેં કવા હૈ કે નહીં.

સનમખાને ઇશક-કંવાલી.

મેરે દીલમેં જબકે વોહ તશરીફ ફરમા હો-ગયા,
મે-શકો લા-રેખ શીર અરશે યા અશ્કા હો-ગયા.

(૯)

ઈશક જસ દીનસે મોહમદ મુસતફાકા હો-ગયા,
સય તો યે હૈ ખાસ મેં ખંદા ખુદાકા હો-ગયા,
દીજરસે ઘબરા ન અય દીલ પદલે અખ લા તક-નતુ,
શીર મીલાયેયા ખુદા ગર લુત્ફ ઉસકા હો-ગયા,
આતશે દોજખ મુઝે છુ-ગગમે ક્યા ઉસકી મળલ.
ક્યું કે મેં શયદા હબીબે દીબ્રીયાકા હો-ગયા,
યઅ-દયે વસ્લ અખ તો પુરાકીજયે બહેરે ખુદા.
આજ કલ કરતેહી એક જમાના હો-ગયા,
ગહીદા હમકે નહી જલ્લતસે તેરી કામ કુછ,
કુચયે દીલદાર અખ મસકન હમારા હો-ગયા.
ગનનકર ખાલી કફન વાપસ હુએ મુનકર નકીર,
ઈશકમેં અય ગ્ગન તેરે લાગીર મે અયસા હો-ગયા.
મીલસે અમના કે અય હયરાં ક્યું હયરાન હૈ,
ક્યા મોહમદ મુસતફાકા તુંબી શયદા હો-ગયા.

નઈ-ગઝલ. ગઝલે શનમખાને ઇશક—

હજારોં મર મીટે ઉસ શોક પર જસદમ શખાખ આયા,
જો આયા તો ક્યામત બનકે આંખોમેં હીજખ આયા.
હસીન જખતક ન કોઇ સામને, હો હો ઘરમેં દોજખ હૈ,
શખાલ આયા ઇલાહી યા મેરે દીલકા અગખ આયા.
નીઝાવર કર દીએ જખ મંચને અકલો હોશ સખ-ઉનપર.
મેરે પહેલુમેં તખ ગકર કહીં મસ્તે-શરાખ આયા
પએ તફરીહ જસદમ ખામ પર વોહ બે નકાખ આયા,
ખતાલિ ક્યા કે દીલમેં શીમ તરહકા ઇજતેરાખ આયા.

(૧૦)

શબે ખીલવત સી કુચ્છ હસરત ન નીકલી વાએ નાકામી,
કબી ઉનકો હયા આઠ કબી મુજકો હીજાખ આચા.

ગઝલે-તાલીએ દીદાર—

ઉસને કહા પેહયાન લે મેં કાતિલે ખુખાર હું !
મયને કહા તુમપર શીદા હોનેકો મે, તૈયાર હું !
ઉસને કહા અય બેહયા ફિર બઝમ મેં ક્યુ આ ગયાં !
મયને કહા કાશુ નહી દીલસે મેરે લાગ્યાર હું !
ઉસને કહા તુ રખે અરની ક્યુ હૈં મુસાફી તરેહ !
મયને કહા જલવહ દેખા મેં તાલીએ દીદાર હું !
ઉમને કહા ગરદનપે તેરી શીરદું શમશીર કો !
મયને કહા દેરી ન કર જીનેસે મેં બેઝાર હું !
ઉસને કહા તુને મુજેહ બદનામો રસવા કર દીયા !
મયને કહા તેરે લીચે રસવા સરે ખાજાર હું !

તાલીએ-દીદાર—ગઝલ.

બે જમાલે ખાલેકે કવનેન કા અર્ધના હો,
ઉસ નબીકે તુરમેં ક્યું હુસન ચકનાઈ ન હો.
કીયા મઝાહો હશર મે તુમ પાસ હો અલ્લાહ કે,
ઔર મુજેહ ઝીયારતસે શકે બાઈ ન હો.
હાય કીસ્મત ચું ફેરું મેં દરબદર શોરીદહ સર,
મેરા સરહો ઔર તેરે દરકી ખસ શાઈ ન હો.
ઉસકા ઈમાંહી નહી જસકો નહી તેરી તલાશ,
વોહ મુસલમાં હી નહી બે તેરા શયદાઈ ન હો.
સુરતે ધનસાં મેં આકર ખુદ દીખાનાથા જમાલ,
રખ લીયા નામે મોહમ્મદ તકિ રસવાઈ ન હો.

(૧૧) ૧૨ ૯૨૧

ગઝલે-તાલીએ દીદાર—તર્જે—કંવાલી—

જ્યા ઇશકે મોહમ્મદને, સીતેમે ખાતા ડાલી,
તસવીરે સીયલ કરી, જીલમતકી મીટા ડાલી.
રહમતકી નઝર તુમને, મુજલ આસીપે જાપાડાલી,
ખીગડી હુઇ મહશરમે, હર ખાત ખીતા ડાલી.
યી મીસરકી ગલેયો મે યુસુફકી ફક્ત ગુહરત,
પર હુસને મોહમ્મદને એક ધુમ મચા ડાલી.
અદલાહ હુવા આશીક-જીજલ અને કાસીદ,
ને ખાત ન દેખીયી વાહ ખાત દેખા ડાલી.

ગઝલે,—જમાલી—તર્જે—કંવાલી.

સાખીર તુમ્હારા નકશા, આંખોમે છા રહા હય.
સાખીર તુમ્હારા જલ્વા દીલકો જુલા રહા હય.
કલયરકો અદશાહી, સાખીરકો દી-ખુદાને,
સાખીરકે દરપે બન્દા, ધુતી રમા રહા હય.
દુન્યાકા મીટ ગયા ગમ, ઉલ્તા કદમ હય હરદમ,
સાખીરકા શૌકે અયાસા, દીલમે સમા રહા હય.
આઈનએ નઝરમે બનો દીલો જીગરમે,
શાને ખુદા કે સાખીર, જલ્વા દીખા રહા હય.
હય લખપે નામ સાખીર, દીલમે મુકામ સાખીર.
સાખીરકે દરકા રસ્તા, વાજીદ બતા રહા હય,
ઉશ્શાકે કો જુલાકર, ઉલ્કત જતા જતા કર,
મયદામે હુ કી સાખીર, બસ્તી બસા રહા હય.
બીસ્તરસે અપને ઉલ્કર, ચલ તુ બસુ યે કલયર,
સાખીર તુએ જમાલી—દરપર જુલા રહા હય.

ગઝલે-એહમદ—

અય ખ્વાન જે આલમ નુરે ખુશ, મુઝે કરકે ઇશારા છોડીયા;
 મેરી કરતી એન્કા અય ખ્વાન, પીયા ક્યું દેકે સહારા છોડીયા,
 જરા નેનકા દેદે ઇશારા મુઝે, જરા હીજકા હોવે સહારા મુઝે;
 ન ત્યાદા ઇસસે સતાના મુઝે, ક્યું દરકા ખુલાના છોડીયા.
 બુલબુલ હુમે દરકા તેરે શહાં, જરા લુત્ફા કમરકી કીન્ને નીગાહ;
 ફુરકનમેં અય મઝે લીન્ને ખુશ, ક્યું મુજકા ખુલાના છોડીયા.
 અય શાહ મોહનુદીન પીયા ખ્વાન ઉસમાનકે તુંમ નુરે નીગાહ;
 અજમેરકી ચોખટ દીન્ને દીખા, ક્યું ખ્યાલ હમારા છોડીયા.
 તેરે દરકે સીવામેં જાઉં કીધર, અય દુસરા હુંડું ડાનસા દર;
 એહવાલ કહું કીસસે જાકર મેને સખકા સહારા છોડીયા.
 અય ખાનયે ચીસ્તકે શહવારે, અહમદકા દરપે બુલવા લે;
 મેં ખાનઅ ચીસ્તકે બલહારે, ક્યું અપના નઝારા છોડીયા.

ગઝલે, કલયર-શાને મીરાં.

ચલો અય દોસ્તો દેખો સખાવત મેરે મીરાંકી,
 હય ક્યસી ખુશનુમા ઘર ઘર બશારત મેરે મીરાંકી.
 મસીહાસે ન હો અન્જા મરજ ઉસકોલી દમ ભરમે,
 કરે હું હાફ સરતાપા હીફાઝત મેરે મીરાંકી.
 અગર લીખ્યા ન હો કીસમતમે જસકે લોહપર કુચલી,
 ઉતેલી દાદ દેતી હએ મુબઅત મેરે મીરાંકી.
 કફનસે ઉસે ઉઠ ખડા હીંદુકા લાસા એકદમ ભરમે,
 હુઈ જબ ઉસકી મૈયતપર ઇશારત મેરે મીરાંકી.
 અલી કીયા ખુબ પાયા હેચ વસીલા મેરે મીરાંકી,
 ક્યામતમેં ભી હએ હમકો હીમાયત મેરે મીરાંકી.

(૧૩)

ગલશને રેહમત-તર્જે. કબ્વાલી. “શાને મોહંમદ”

પડાહ કલમા મોહંમદકા, મોહમદ નામ લે લેકર.
કરો ઇશલામકો કાદમ, મોહમદ નામ લે લેકર.
કરો જજતમે ઘર અપના, મોહંમદ નામ લે લેકર.
મોહંમદકો કરો રાઝી, મોહંમદ નામ લે લેકર,
તુમ્હેં અય મોમીનો લાઝીમ-હય હો હઝરતકી ઉમ્મતમે.
બખ્શો દીનકા ડંકા, મોહંમદ નામ લે લેકર.
ઉમર ફારુકને કયસા, મીટાયા કુફ્ર જુલમતકો.
જગાયા દીન—એહમદ કા, મોહંમદ લે નામ લે લેકર.
મસી ઉમ્મતકી ખાતીરસે, ગએ થે ગારે તીરહામે.
સહાબાને અહોત હુંડા, મોહંમદ નામ લે લેકર.
યેહી હે આરઝુ મેરી, કે જા હઝરત કે રવઝ પર.
કરે વાં શુક્રા સીજદા મોહમદ નામ લે લેકર.
દરે જન્મત મે પુછા જાયગા—હો કીસીકી ઉમ્મત મે.
બતાઉ મેં નખી અપના, મોહંમદ નામ લે લેકર.

નાટકે—ચંદ્ર મધુરી-તર્જે—ઉસ્તાદિ.

તેરે લીરે જોખનીઆં બનાએ-રખુંગી: સો તેને લીએ.
સોનેકા ઘડવા હય આર-ઘડે પર ઝારી-યાર.
ગંગાજળ પનીયાં ભરવાએ-રખુંગી: સો તેરે લીએ-તેરે.
પુલ મંગાયા મયને-તુરો બનાયા ચાર,
કુલનકા ગજરા બનાએ-રખુંગી: સો તેરે લીએ-તેરે
હાર બી પહેરા મેને-પહેરી અંગરીયાં ચાર,
સુદ્ધેમે મોતીઆં બધાએ-રખુંગી: સો તેરે લીએ-તેરે

(૧૪)

ગઝલે. ફાત્ત-તર્જ-કબાલી.

મય સો જાઉં યા મુસ્તફા કહેતે કહેતે,
ખુલે આંખે સદલે-અદલા કહેતે કહેતે.
કીયા જુબાન કાતીલને રૂક રૂક અયસા,
જ્યાં થક ગઈ મરહૂમા કહેતે કહેતે.
મય વલયવલ પઢને લગા બેખુદીમે,
તેરી જુલફાકા માંજરા કહેતે કહેતે.
હુઈ સંકડો મુશકીલ મેરી આશાં,
રૂકત એક મુશકીલ-કુસા કહેતે કહેતે.
અદબસે જ્યાં થામ કર રહે ગયા મંય,
હાથીએ ખુદાકો ખુદા કહેતે કહેતે.
પહોંચ જાઉં યા-રખ મદીનેમે મંયબી,
ધસી તરેહ સદલે-અદલા કહેતે કહેતે.
સખાં તુંહી લે ચલ મદીનેમે મુજકો,
બહોત દીન હુવે મુસ્તફા કહેતે કહેતે.

જ્યાં ખુશક હોયા ખુદા કહેતે કહેતે,
નિકલ જાએ દમ મુસ્તફા કહેતે કહેતે
તમના હય દીલમે કે દાખીલ હો યા રખ,
મદીનેમે સદલે અદલા કહેતે કહેતે.
હુવા તુર પર રો અબ મૂશાકો અયસા,
જ્યાં રૂક ગઈ મુદદઆ કહેતે કહેતે.
મોહબતમે કામીલ હુવે ઈબને હયદર,
શીર કર દીયા સર રઝા કહેતે કહેતે.

(૧૫)

મઝા હો મહેસરમે કુછ મુજસે પુછે,
મેં હો જલ્લે ચુપ મુસ્તુફા કહેતે કહેતે.
ગદાઈસે શાહી મીલી ફ્રાંકો અબ,
યે રૂતબા મીલા મુસ્તુફા કહેતે કહેતે.

ગઝલે, કલયર—તર્જો—કબાલી.

અય દીલે નાદાં ન ઘબરા અંદરોજ, ઈસિ જહાંમે હેઅ સસેરા અંદરોજ,
કુરબ હકે તુંઝકો અગર મનજુર હો, છોડ દસતી હો ખીગાના અંદરોજ.
ગૌરકી સખતીકા સદમા યાદ કર, ખાટ ઔર ખીસતરકો સોના અંદરોજ,
કામ ના આઐગા પેશે હક સીવા, નેરૂ અચ્ચે માઇ આબા અંદરોજ.
મુસલોંમે મુસતુફાઈ કે સીવા, કર ગએ સબ નામ અપના અંદરોજ,
વકત હે, હુશીયાર હો ગફલતસે તું, કલયરી દુન્યામે જનાહે અંદરોજ.

રફીકે—મેહફીલ. ગઝલે—મુશા તર્જો—કબાલી,

હે ફઝ્લ ઉતારા હુવા સેહરા, કબાકે બન્દ હુટે હેં;
બતા સબકો મજે કીસને, તેરે જોબન કે હુટે હે.
ન તુ સચ્ચા ન તેરી બાત બાત સચ્ચી કોઇ પાઈ હેં;
સરા સર તુબી જુટા હે તેરે વાઐદે બી જુટા હેં.
અનારોં કે ચમન મે દાંત ખટ્ટે કર દીપે તુજને;
તેરે છુટેસે કદમે દો-સગુકે ખુબ કુટે હેં.
ન આઐગોં કીસીકે દામમે વો મુર્જે દીલ હરગીજ;
તુમારી જુલ્ફેકે ફન્દેમે જો ફસ કર છુટે હેં.
પરેશાં જુલ્ફસેં સુંબુંલ હે નરગીસ મન્ત આંખે પર;
તેરે ગાલુપે ગુલ સદકે હેં કુરબાન કદ પે છુટે હેં.
ચહી હે કોલ મુશા કા ન જના ઈનકી બાતોં પર;
રફીકે રસીયા જનને હૈ-બેહુલ્લે હેં છુટે હેં.

(૧૬)

નાટકે-લયલીમજનુ--રાગ--જેગીઆ પદ.

લયલી લયલી-પુકારે મએ બનમે,
 મેરી લયલી બસી મોરે મનમે—લયલી
 બની દીલખરકો મુજસે છુડાય.
 આગે કુરકતમે જીકો જલાયા.
 હુવા શયેદા હું મએ એ અગનમે,
 મેરી લયલી બસી મોરે મનમે—લયલી.
 મએ તો હું હું સારા વહીરાના,
 સખ હી જીતે હએ મજનુ દીવાના.
 નહીં તાલ હએ મુજ એ વતનમે,
 મેરી લયલી-બસી મોરે મનમે—લયલી.

નઈ, ગઝલ. તર્જ-કંવાલી.

હું ઈસકે નખીકા દીવાના, કોઈ કુછલી કહે પરવાહી નહી;
 આહે જો કુછ સમજલે મસ્તાના કોઈ કુછલી પરવાહી નહી.
 ચેદ નામ હય હરદમ વોર દે જાયા, ઈસ નામપે જા મેરી કુરખાં;
 હય નામ મહંમદ શાહના, કોઈ કુછલી કહે પરવાહી નહી.
 અલ્લાહ અલ્લાહ શુખહાનલ્લાહ ફરમાયા નખીને ઈલ્લાહ;
 ચેદ કેહકે ગીરાયા બુતખાના, કોઈ કુછલી કહે પરવાહી નહી.
 મહેરાજડી સખ વો દુલા બના, ઝોર સહેરા ઈસકે સરપર બધા;
 થા તાજ સફઅત શાહના, કોઈ કુછલી કહે પરવાહી નહી.
 અલ્લાહસે જો કુછ ઈસને કહા, અલ્લાહને વો મંજુર ધીયા,
 ઉમ્મતકો થા અપની બખશવાના કોઈ કુછલી કહે પરવાહી નહી.
 કૌસર પે ગએ જાયા શાહે અરબ મસ્તોને કહા બાદસ્ત અદબ;
 હર હરકે પીલા પપમાના કોઈ કુછલી કહે પરવાહી નહી.

(१७)

भीस-कालीजन-राग, जलाक्री धुन, ताल, लावनी.

नाजसे हेमो धिारा करते जते हय,
हमारे हीलको नाजसे, धिारा करते जते हय.
वद बरके हेते जते है, जडा ये करते जते हय,
जगर तो हेभीय हम अय, गवरां करते जते हय.
धिलाही धरकते हमको, वद जैसा कर दिया मजनु,
के अय तो दोस्त-भी हमसे, कनारा करते जते हय.

नाटके-अेमां शुं ? गजल—

हील हन वही जग हीलमे; महुअत हो कीसीकी;
हय आंय वही जसमें, शराइत हो कीसीकी;
कयुं राय शय वरल लगाने नही हेते;
भाशुक हो तुम या के, अनामत हो कीसीकी;
शमाको हेअकर भयहीलसे, यु कलना हय परवाना;
जो याहे जलना धरकमे, मुज साही जल जना;
शमाकी अेकरारी के, कहां पछोअेगा परवाना;
लरजना, थर थराना, सर कटाना साइ जल जना.
होता हय उन्हे रश्क तो, हो मेरी अलासे;
जल जय अगर जलतेही आहत हो कीसीकी.

नाटके-परिवर्तन—तर्जे-गायन—

अैसे आंके अेहरही है सैयांरे, मोरी कर पकडत मोरी अैयांरे,
प्यार ही प्यार में नाज्जुन को गडा हेते है.
प्रेम का यिन्ह कपोलों पे जना हेते है,
उन की होती है हसी ओर मैं रे पजती हूं.
उगलियां तोड के जय हाथ हया हेते हैं,
मैं जो रहुं तो पडते हैं पैयां रे—मोरी०

(૧૮)

નાટકે-શેરે-કાબુલ-ગઝલ-

રાહ દેખેગે ન દુનીયાસે ગુજરનેવાલે,
હમ તો ખતે હઝે, ઠહર જાએ ઠહરનેવાલે.
એક તો હુસ્ન ખલા ઉસપે બનાવટ આકત,
ઘર ગીડાદેગે હળ્લરોંકે સવરને વાલે.
હથરમે લુત્ક હો ઉનસે જો હોં દો ખાતે,
વોહ કહે કઝોન હો તુમ હમ કહેં મરનેવાલે.
તેરે જેસુએ પરેશાં ન કરે સઝોનાઇ,
સર ન હો જાએ કીસીકે એહ ખીખરનેવાલે.

ગઝલે-ફીરોજ-રામ, ભૈરવી-

ઇલાહી જીએ તેરે સખી ખલકત બની રેહવે,
હમારે કલ્મમેં હરદમ તેરી ઉલકત બની રેહવે.—
ઇલાં પર આખીદો કાંસીક ય હયે લુત્કો કરમ ઉસકા,
કરો તુમ ફએલવો યારો કે વહાં રેહમત બની રેહવે.—
સફર હઝે દુરકા યારો ન ખાલી હાથ તુમ જાઓ,
અગર ચાહતે અજીએ તુમ, વહાં ઇજજત બની રેહવે.—
કરો કુરઆન જાનો માલ, ચલો ઇરશાદે મુરશદ પર,
ઇલાં આરામસેં ગુજરે વહાં દિક્કત બની રેહવે.—
જરૂર પાઉ મે શેતાધર યહી હયે આરજુ હરદમ,
હમેશા નફસ સરકશ પર મેરી તાકાત બની રેહવે.—
ખતા કાઇમ મકાં તું વહાં, ઇલાં જો હઝે ફના હોગા,
દીખા કર નામ પર ઉસકે સદા ખરકત બની રેહવે.—
મજરે પાક બાગે પર જલાયા ઉદ કર ફીરોજ,
મિસાલે આશકે સાદીક તેરી તુરબત બની રેહવે.—

(૧૯)

ગઝલે-યાદે-નખી—તજે-કન્વાલી—

મદીને ખુલાલો ખુદારા નખી, યેહ કુરકત નહી હય ગવારા નખી,
મદીનેમે ખુલા લીજીએ, જમાલ અપના દીખા દીજીએ;
તડપતા હય દીલે મુઝતર ઉસે તસકીન દીલા દીજીએ,

ફીર કબ તલક મારા મારા નખી.—મદીને.

મદીનેકા સફર અયકાશ હમકો બી મય સર હો,
યે સખ અહુખાખ હો, ઓર સાથમે ઉસ્તાદે અકબર હો.

યેહ અરમાન હો પુરા હમારા નખી.—મદીને.

ઓર ગુનાહુકા સર પર મેરે ભાર હય,
મેરી નાવ ઇસ વક્ત મઝબાર હય;

મય કુખા મુજે દો સહારા નખી.—મદીને.

રસુલે દોસરા જીસ દમ ગએ અર્શે મોઅલ્લા પર,
તો રીદવાસે યેહ હુરાને જીના કહેનીથી ખુશ હોકર;

વો આતા હય દુલા હમારા નખી.—મદીને.

અહોત બેચેન હું બે તાખ હું, મૌલા ખુલા લીજીએ,
વોહી જલવા બે મુસાકો દીખાયા થા વો દીખા દીજીએ;

ઝરાહી ઝલક ફીર દુઆરા નખી.—મદીને.

મઝાહ યહાં કે મરનેમે ન રાહત યહાં કે જીનેમે,
કરીમે ઝાર કો આકા ખુલા લીજીએ મદીનેમે,

નહી હીંદમે અખ ગુઝારા નખી.—મદીને.

સંગીત બંડાર—રાગ-કાલીંગડો—

જાંગી કહેતે હયે દુનીયાસે ગુજર જાને કો,
જી તડપતા હયે ગલા કાટકે મર જાને કો.
ઇસ મરજકા ન હુવા હજરતે ઇસાસે ઇલાજ,
મઓત આ જાએ મસીહા તેરે દીવાને કો.

येह न समझी के तुझे भुदनी हयै जलना,
शमया क्यु तुने जलाया कीसी परवाने के।

२। भास्तर दामोदर-राग, देश, गजल—

भुदानी केहता हयै जसके आलमसे ऐबी हयै जेक ज्वाल मेरा,
जलना सुरत हजारे दयसे हरेक हमे हयै दास मेरा।
कही सज्जन लल्ल कही हूं सुरत कही हूं दीव और कही हूं खेरत,
नजर हुहा हयै नसीब जन्मके वोह देखते हयै जमाव मेरा।
कही हूं सुरज कही हूं जररा कही हूं दरीआ कही हूं कतम,
वक्षरे कसरतसे अपने मुक़्क़े हुवा हयै मीलना महाव मेरा।
हिन्नामे भुर्शेह हयै गने मानी हुवा जहुरे नमुद सुरत,
भीटा जे हुनीयासे नाम आहम हुवा हयै मुक़्क़े विसाल मेरा।
हमेशा आंभे के अध रचना जमाव मानीके देखना हयै,
जे जोशे कर हयै वोह हयै समाजतन्ते जेजभांती हयै काल मेरा।
अलस्तो काहु जलाली रम्जे न पुछ मुजसे वतन तुं हरगीज,
हूं आप भगवत आपसे मील जवाय भुद हयै सवाल मेरा।

नाटके-परिवर्तन—गजल—

जने क्या-क्या है छुपा हुआ सरकार तुम्हारी आंभों में,
दीना-हुनिया दोनों का है, दीदार तुम्हारी आंभों में।
तुम भार भी सकते हो पलमें, तुम तार भी सकते हो पलमें,
विष और अमृत का रहता है, लखार तुम्हारी आंभों में।
जैक भक्ति प्रकृतिके प्राणु की है, या छवि विराट लगवान की है,
संसार की आंभों में तुम हो, संसार तुम्हारी आंभों में।
दिन और रातका घोषा है, या 'राधेश्याम' का जलवा है,
जैसा झवे-जोरे रंग का, है तार तुम्हारी आंभों में।

(૨૧)

રાગ-ભેરવી-ગઝલ—

નામ જાનેકા ન લો યાર મેં મર જાઉંગી,
 યાર મેં મર જાઉંગી,—દીવદાર મેં મર જાઉંગી.—નામ૦
 ખુદલે બાલોસે સનમ સામને મત આયા કરો,
 તેરેકુ કુઝખી હોયગા મેં શીઝ પટક મર જાઉંગી.—નામ૦
 પડી જાનેકી ખખર હુધ મેરે દીવમેં શીકર,
 બાટુંગી શેરો-શકર મેં પીરોકુ મનાઉંગી.—નામ૦
 તેરી મેરી દોસ્તી સારે આલમકુ ખખર,
 મેરેકુ કાઠ પુછેગા તો સાફ ના મુકર જાઉંગી.—નામ૦
 તનકા મએ શીશા કડે ઉસમે ભરે ગુલાબી રંગ,
 ચશભાકાં ખ્યાલા કડે મએ ભર ભર કે પીલાઉંગી.—નામ૦

સંગીત ભંડાર—નઘ-ગઝલ—

ફલકકો હાય ક્યા તીરે-સીતમ ખરસાના આતા હયે,
 દીલે આશકકો બીસમીસકી તરેહ તડપાના આતા હયે.
 જુદાઈમે તેરી સાકી છગરકા ખુન પીતા હું,
 મય રો દેતા જખ હોટો તલક પએમાના આતા હય.
 ફરમ ફરમાના આતા હય ન ઉશકો મહેર આતી હયે,
 છુતે બે રહમકો મેરે ફકત તરસાના આતા હય.

નાટકે-એમાં શું ?—તર્જ-ગાયન—

મિલકે જઘધારે, ગુમાની, તોરી સાંવરી સુરત પે લુભાની.—મિલકે.
 જો તુમ મેરો નામ ન જાનો, મેરો નામ દીવાની,
 એક દીન ડેરે આઓ હમારે, ખુશ કરોં મીજખાની.—મિલકે.
 જો તુમ મેરો ગાંવ ન જાનો ગાંવ હય ગોકુલધાની,
 કુંજ ગલીમેં બાસ હમારો, માનેક ચોક નિશાની.—મિલકે.

(૨૨)

નધ-ગઝલ-ગઝલે-ઈરક-

આંખો ને તેરી અયસી કાતીલ, જુધર નેગાહ શીર જાતી હયે,
તેરા તસવુર દીલમેં મુઝે, નીંદ નહી આતી હયે.
છિમ્મર છાટી રંગ સાંવરા, ચાલ ચલે પલકાતી હયે,
ચી-તે સરખી પતલી કમર ચલનેમે બલ આતી હયે.
સારી રઝેન મયે તુજસે જાગા, નીંદ મુઝે નહી આતી હયે.
આજ ઠગની ગલે લગ જાની, દીલખરકા કયું તરસાતી હયે.

નધ-ગઝલ-રાગ-પીલુ-

ખુદીકી પરસતી ને ગહેરી રહેગી, તો મસ્તીમે કય વાદ તેરી રહેગી,
તખકુલ કીતોકલ ઉડેગી હવાપર, મગર ઉસકી દોરી દોહોરી રહેગી.
નકર ઝાલીમ હુદમ કીસે કે તો ઉપર, તેરે ઘરમેં જખ તક કચેરી રહેગી,
નકર ઉર્મ દૌલત પે ધતની ગરી, ન કીસકી રહી હય ન તેરી રહેગી.
ફકીરોકા ચમલા ભરેગા ન જખ તક, તેરે ઘરપે દીનરાત ફેરી રહેગી,
અગર દીની દોલત તુજકા ને ચાહે, તેરી ચરખ ખીચરી ચરેગી રહેગી.

નાટકે-પરિવર્તન-ગઝલ-

શુનાહોમેં અપની જાલી જા રહી હૈ,
યે પાપિનિ તો ખુદ હી મરી જા રહી હૈ.
નહીં આજ કોઇ બી હૈ દેખ ને વાલા,
મેરી નાવ ઝિંજરી બહી જા રહી હૈ.
બચો ગંધસે ઈસકી દુનિયા કે લોગો,
યે ગણિકા નહીં-ડાકિની જા રહી હૈ.
નહીં ઉઠને પાતી હૈ બાઝોં સે ગરદન,
ફયામય કે દરપે કુકી જા રહી હૈ.

(૨૩)

નાટકે-એમાં શું ?—ગઝલ-કબાલી—

યહી દિન હય દુઆ લેલો, કીસીકે કલ્મે મુઝ તરસે,
જવાની આ નહિં શકિત, મેરી જાં શીર નયે સરસે
યે કહ દો અગ્રે—ખારાસે, અગર બરસે તો યું બરસે,
કે જયસે મેહ બરસતા હય, હમારે દીદ એ તરસે.

શાયર } કયામત હય કીસીકે પ્યાર કરના ઇસ ઝમાનેમે,
 } કઝાકા સામાના રખ્યા હુવા હય, દીલ લગાનેમે.

શાયર } મીલા હોગા કીસીકે, ખાતકા અગ્રે મુકદ્દરસે,
 } હુવા હોગા કીસીસે—વરલ, હમતો ઉમ્મીદ તરસે.

સંગીત ભંડાર—રાગ, પહાડી માંડ—

ભાજાઈ કર ચલો જગમે, તુમારા બી ભાજા હોગા,
નેકો-બદ કીયા જયસા-વયસા ફૂલ સદા હોગા.
સતાતે હો ગરીબોકો ન ખાતે ખોફ માલીકકા,
કબી કોઈ બુલ્લમગર દેખા, ફૂલા ઓર ફૂલા હોગા.
ખુદાકે હયે સબી બંદે બનો મત ખુનકે પ્યાસે,
ખુરી જલ્લાદ કે નીચે તુમારા ખુદ ગલા હોગા.
સમજકર જાન અપનીસી દુખાવો મત કીસીકા દીલ,
જલાવેગાં તમે બેશક જે ખુદ તુમસે જલા હોગા.
ફરવઝ અપની હો હરદમ, અદા કરતે રહો ફ઼િરન,
મઝા હવસોમે પાતે હો વોહી એક દીન બલા હોગા.

નાટકે-એમાં શું ?—ગઝલ-કબાલી—

અમે તો ઇશ્કના બંદા-મસ્ત થઈ ઇશ્કમાં ફરીયે,
બનાવી ઇશ્કના ફંદા-અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—અમે.
જમાનો ઇશ્કનો આ છે, નમુના ઇશ્કના અહીં છે,
ઇશ્કની આગમાં બળતાં, અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—અમે.

(૨૪)

અદબ ના ઇશ્કમાં કંઈ છે—અજબ ના ઇશ્કમાં કંઈ છે,
અજબ સહુને સદા કરતા, અવર ના વાત દીલ ધરીયે.—અમે.

રેસબાળે'કો-નસીહત—

ઘોડા લગાયા વીન ઝોર આયા પીલેસમે,
ખીચડી કે વાંચે પડ ગયે બંબઈ દી રેશમે.—ખીચડી ૧
અવલ તો રેસ બાળે ને છુકે બના લીયા,
શીર બાદ ઉસમે ઘોડે કે નામો નીસાં દીયા.
નામો નીસાં કે સાથ બી નંબર લગા દીયા,
ઉસકો તો ઝેડીકેપ બનાકે ખીકા દીયા,
ઈસી તરાંહસે ધુમ હય હમેશ રેશમે.—ખીચડી ૨
અમ રેસકે મૈદાનમે શનીચરકો આ ગયે,
નંબર બનાકે લાયે થે વો સખ લગા દીયે.
બહાદુર જંગ ઝોર ખમીસાકા નામ થા,
ઉસકો તો વીન ઝોર પીલેસમે લગા દીયે.
ઈસ વાગ્ને ખુશી હોકે ઐઠે હય ધુનમે.—ખીચડી ૩
ઘોડેકી ટાપ ગરદને ખીસમીલ મે ચલ ગઈ,
ઇનસાં તો કયા ફરીસ્તાંકી નીયત બદલ ગઈ.
ડારી દુષ સુફેદ જવાની બી દલ ગઈ;
ઘોડા જો આયા વીન (તો) તખીયત બદલ ગઈ,
હમકો તો વીનમે ન મીલા ઝોર પીલેસમે.—ખીચડી ૪
અમ માલો જરકો હારકર બેકાર હો ગયે,
શીર ઘરમે આકે શીકરમે ખીમાર હો ગયે.
ઓરતકો બોલે (આકે) જલદીસે તોડે ઉતાર દે,
રૂપે વો જોકે લોકે આયે ગીર માર કે.—ખીચડી ૫

ગઝલે-સુમતાઝ—

મંચ વારી તેરી **ઝાહની** રૂપ વાલે,
 મુઝે લી દુવારે પર અપને બુઝાલે.
 પડી આંકે મઝધાર **નૈયા** હમારી,
 નહીં કોઈ તુઝ બિન જો આકર, ગયાલે.
 જો તુ આયે **નયનોં** મે તુઝકો ગિલાલું,
 યહ **જોગન** બિપત અપની તુઝકો સુના લે.
 લગી મન મે આસા હય **દીન-રૈન** પ્યારે,
 ગલી મે તોરી અપની બિઝ જમા લે.
 ગયે જબ સે **પ્રીતમ** ન સુધ લી હમારી,
 પકું પૈયા આકર ખબર યા જરા લે.
દરશન આંકે સુપને મે ગર તુમ દીખાઓ,
 યહે દાસી તેરી મનકી ચિન્તા મિટા લે.
 તુઝે હુંદા ચારોં દીશા તુ કહાં ના પાયા,
 પીયા પડ ગયે પાંવ મે અબ તો છાલે.
 ન ઘર મે લગે દીવ ન સહરા મે બહલે,
 કોઈ એસે બદશી કો કયોં કર સિંબાલે.
 ચલો અબતો **“સુમતાઝ”** પ્રીતમ નગર્યા,
 વહાં જોકે તુ હાલ અપના સુના લે.

ગઝલે-દાગ—

—:□:—

સીતમહી કરના **જફાહી** કરના નીગાહે ઉત્ક્રંત કબી ન કરના,
 તુમહે કસમ હય હમારે **સરફી** હમારે હકમે કબી ન કરના.
 હમારી મૈયતપે તુમ જો આના તો ચાર આંસુ બહાકે જના,
 જરા રહે પાસે આબરૂ બી કહી હમારી **હંસીન** કરના.

(૨૬)

લીધે તો ચલતે હંચ હજરતે દીલ તુમહે ભી ઇસ અનજુમનમે લેકીન,
હમારે પહલુમે ઐઠ કર તો હમીસે પહલુ તેહીન કરના.
નહી હય કુછ કલ ઇનકા આસાયે સખત ગાંહય પડી લખોંપર,
કઝકો પહલે શરીર કરના યે કામ અપની ખુશી ન કરના.
હમ એક રસતા ગલીકા ઉનકી દિખાકે દીલકો હુયે પરીશાં,
યેહ હજરતે ખીર્જકો જતાદી કીસીકી તુમ રતખરીન કરના.
ખુરી હય અય દાગ રાહે ઉલકત ખોદા ન લેખયે એસે રસતે,
ને અપની તુમ ખૈર ચાહતે હો તો બુલકર (કબી) દીલ લગીન કરના.

સંગીત ભંડાર—રાગ, પીલુ, જલ્લા—

જરારે સમજો ઇસ દુન્યાકો, મુસાફીર સખકો જાના હય,
લગાલો ઇશક અઘ્લાસે ભલા ખુરા જમાના હય.
સરે પર ખોજ ભારી હય, તુજે મંઝીલ કો જાના હય,
ખરચ કુછ પાસ રખ લેના, તુજે વહાંકાં ખુશાના હય.
હય પાળી ચમન ખાલી, લગાલો ફુલકી ડાળી,
ચમન કો ફુલશે ભર દે, હયા કયા કયા નગનરા હય.
પલંગ કે ચાર થે પાએ, શીરેસ્તો લેનેકો આયે,
સંભાલકે લે ચલો ચારો હસી ખુશીમે જાના હય.
કહાં નદી, કહાં નાલાં, કહાં સમુદર, કીનારા હય,
કહાં રસતમ, કહાં સોરાખ, કારનકા કયા ખજના હય.

ગઝલે-દાગ—કંવાલી—

સનમકા તુર દેખા હે ખુદાકે તુરકે બદલે,
હુવા દે દાગ દીલ રોશન ચરાગે તુરકે બદલે.
ને દેખીંગે તેરે હુસ્ન જહાં આરાકો મેહસરમેં,
ખુદાસે લોગ માંગે તુજી કો હુરકે બદલે.

(૨૭)

અનલહકડી અવાજે લખપર અનલ મહેબુબ જારી હો,
ચડાએ દારપર મુઝકો અગર **મનસુરકે** બદલે.
પસ મરદન અગર યારો મયરર હો તો રખ દેના,
કફનમે ખાક કુએ દીલરૂઆ કાકુરકે બદલે.
ખુદાયા ઈરિક છુતેમે ઇસ કદર સખ્તી ઉઠાઇ હે,
કે પેહલુમે હે એક પત્થર દીલે રંબુરકે બદલે.

નાટકે-એમાં શું ?—તર્જે-ગાયન—

આજ પિયા રચના રહો, ચયના કરો સેજ સુંદર છાઇ,
બસંતકી બહાર, કયસી ચાંદની છવાઈ.—આજ
ઈરકકી નદીયાં બહાઓ, જયરા પીયરા ફુલાઓ,
પ્રેમકે જુલે જુલાવો, જરતીયાં મન ભાઈ.—આજ
મેરી ગત જુરી ભઇ, તુમકો બિચાર નહિ,
સેજરીયાં સતી પરી, દેતી હું મયે દાહાઈ.—આજ

નાટકે-શેરે-કાબુલ—ગઝલ—

કીમમતપે અપને શાકીર હર વક્ત તું રહા કર,
તકલીફમે રહે કર **જકરે—ખુદા** કીયા કર.
તાલીબ હો તું કરમકાં દરગાહે યજદીસે,
જહીર બશરકે આગે અપના ન મુદ્દઆ કર.
જો કુચ્છ કીયા હએ ઉસને વોહ આપહી ભરેગા,
દુશ્મનકે અપને હકમે મુતલક ન બદલુઆ કર.

રાગ, જહા-જઝોટી—

દીલા ગાફીલ નહો યક દમ, યહ દુન્યા છોડ જાના હય,
બગીચે છોડ કર જાના, **ઝમી** અંદર સમાના હય.—

(૨૮)

બદન નાબુક કંચન જેસા ને લેટે શેજ કુલોપે,
હોવેગા યક દીન મુરદા, બદન કીડાને ખાના હય.—
ગફલતમે તું ક્યા સોયા નહી આરામ ઈસ જગમે,
મુસાફીર ખેવતન હે તું, કાંઠાં તેરા હીકાના હય—
નઝર કર દેખ લે પ્યારે, પડી ને મેડીયા ખાલી,
ગયા સખ છોડ કર ફાની, દગાખાજકા સોદા હય.—
નઝર કર દેખ લે પ્યારે, ન એસો મે કાઈ તેરા,
પેદર માદર ઝનો ફર્જદ, સખકા છોડ જના હય.—
ન ભલા હોયગા પ્યારા, ન બેટા ઓર બેટી પ્યારી,
યહાં કર લે ધર્મ નેકી, ખુદાકા નામ સચ્ચા હય.

નઈ-ગઝલ.

-કબાલી-

અખ જાનેદો અસ જાનેદો, વોહ બેવફા જાતા રહા;
દર્દ સીનેસે કલેજા ચીરકર જાતા રહા.
જીસકા છાતીસે લગા રખખા થા મંચને શૌક સે;
વોહ મેરે નાજો કા પાલા દીલઝબા જાતા રહા.
તન દીયા ઓર મન દીયા, ઓર ધનબી સારા દે દીયા;
ફીરતો બાજી ક્યા રહા, વોહ દીલકો તરસાતા રહા.
તારે નીગાહ સે છેદકર સીના જીગર જખ્મી કીયા;
અયસા સીતમ હમપે કીયા ફર-ફર વો ભટકતા રહા.
હિસ બેવફા માશુક ને કયસા જલા રખા મુઝે;
જખ નજર પડને લગી વોહ ખુદસે શરમાતા રહા.
તન મન તો સારા જલ ગયા, અખ ક્યા રહા ઈસ જાનમે;
ધુની જમાકર ઈશક-કા કફની કો રંગવાતા રહા.
ખુદ ખુદા બેગર હૈ નો કૌલ સે બુટા રહે;
ઇસ સાંશસે બેગર હય દુશી તો ફીર જાતા રહા.

(૨૬)

દર્દ દીલથી હૈ મુઝે મકસુદ ઝોર જામે જગરઃ
સારી ગાતોં તો રહી, વો દીલરૂપા ગતા રહા.

“ જોગીકા બરન. ”

ગઝલે-રહમત જાન, અજમેર

જોગીકા બરન હમને લીયા યારકી ખાતીર,

મસજદમેં બને મુદત્તાં તો મંદરમેં પુંનરી.

દરગાહોં મેં સગદર નશીબનકે ગુનરી,

હર નગરીમેં દુંદા કીયા બન બનકે લીકારી.

ક્યા ક્યા ન કીયા મયને તેરે દીદારકી ખાતોર.—જોગીકા૦

પંડીત લી જફરદાલી સેયાને લી ખુલાએ,

સયારે સનાંસા કો લી દીન અપને દીખાએ.

હર આમીસો કામીલ સે વજોઈ લી પકાએ,

ક્યા ક્યા ન જતન કર ચુકા તેરે દીદારકી ખાતીર.—જોગીકા૦

મજનું કી તરહ દિરતા હું આવાર હસા બન બન,

દશ આતશે હીજરાં મેં જલા જતા હે તન મન.

ઉસ છુત કી મોહબ્બતમેં બના શીકલે બરહમન,

મૌજુદ રંગે હય મેરી જુઝારકી ખાતોર.—જોગીકા૦

ના કુચ્છ મેં પાયા ન ઉસે આગે અર્જ મેં,

કઆબેમેં લી દુંદા ઉસે કાશીકે મકાં મેં.

મસજદ મેં મીલા ઔર ન મીલા કુએ છુતામેં,

દર દર મંય દિરા અપને ખરીદારકી ખાતીર.—જોગીકા૦

રહમતસે નહિ ચાહીએ દીલદાર કીનારા,

મુદદત સે દીલો ગસેહું મંય શાયદા તુમ્હારા.

લાલ્લાહ છુકા આતશે હીજરાં કા શરારા,

બેચૈન હુવા જતા હું દીદારકી ખાતીર.—જોગીકા૦

(૩૦)

મુસ્તબદે-હોસેન-તબે-ગઝલે-કન્વાલી

સોતાહચે ગલે ગલાકર બોહો, જગ્યાર પલંગ પર-ક્યા નાબે અદાસે,
આતી હચે લપટ કુલોંકી મહેકાર પલંગપર-ઉસ બદે ક્યાસે.
હચે સોરખ બે પોશાક તો ઉસ ગોરે બદન પર-સજતી હચે સળવટ,
રખતા હચે અજબ તરેહકા, ગુલગર પલંગપર-અચલકી જેલાસે.
સાકીતેરે સદકે, તું જરા જામકો ભર-જે શૌકે ખુદાહે,
બે સાથ રહું ચારકે સરશાર પલંગપર-સર મસ્ત નીશાંસે,
હચે આરબુ દીલકી બોહો આગોશમે-આવે ખવાહીશ મેરી.
સોખવે તો હો જહિં બલહાર પલંગપર-મી-નત રહે ખુદાસે.
રંગની તેરે સેરકી સુનકે હુસેન-અબ મુશતાક હુવા દીલ,
તુ ખુશ રહે ઝોર પાસ હો, દીલદાર પલંગપર-હરરોજ રગસે.

નંદ-ગઝલ.

—:□:—

મહેરબાં હો જયગે દરદે જગર હોને તો દો,
ખુદ ચલે આયેગે નાલોં મેં અસર હોને તો દો.
જાને જહાં જાતે હો તુમ ઇસ કદર જલદી હે ક્યા,
રાત બાકી હે ચલે જના, શહર હોને તો દો.
લાખ ખીસ્મીલ હો ગયે ઝોર કતલ હોંગે સેંકડો,
ઉનકી મહેશીલ મેં જરા તીરછી નજર હોને તો દો.
ખાક ઉડાને આયેગે મેરી લહદ પર દેખના,
મેરે મરને કી જરા ઉનકો ખબર હોને તો દો.

નાટકે-પરિવર્તન-તબે-ગઝલ—

યહ વોહ આંખે હૈ જનમે હયાકી કસમ કહીં નામકો મેરો વફાહી નહીં,
યેહ વોહ જાદુ હૈ જસકકે મારા હુવા, કબી આજ તલક તો જાવાહી નહીં.

(૩૧)

મેરી બાલીસે ઉઠકે તબીબ તુ જ ન સતારે ખુદાકી કસમ ન સતા,
 મૈને કહુ જો દિયા કે સિવાયે કમ મેરે દર્દીકી ટોષ દવાહી નહીં.
 અભિ સહને હૈ મૈને ખુતોકે સિતમ અબી બાકી ઉકાતે હૈ રંગેઅસમ,
 જો મરંબી તો દિજમે કેસે મરં મેરે દિરસેમે આઈ કબહી નહીં.
 કબી ઇતના ન પૂછા કે હાલ હૈ કયા, તુ ઉદાસ હૈ દિલકો મત્રાલ હૈ કયા,
 ન નશીબકા હૈ ન તુમહારા ગિલા અજી સીધા હમારા ખુદાહી નહીં.

નાટકે-શેરે-કાબુલ—તર્જે-ગઝલ—

મુનકીરકો સમજ જાહીલ ફરજના હુવા તો કયા ?
 હર રંગમે મઓલાકા અફસાના હુવા તો કયા ?
 હર જાપે દીખાતા હએ વોહ જલ્વએ મસ્તાના,
 પરદેમે અગર રએ જાનાના હુવા તો કયા ?
 પહંચાને જો હસ્તકી, હોઈ ઉસે હએ ખારા,
 હુશાયાર હવા તો કયા, દાવાના હુવા તો કયા ?
 દોનોમે વોહ મીલતા હએ, હો ચરમે હકીક્ત બી,
 સાયેમે જો મસજદકે, છુતખાના હુવા તો કયા ?

-હમારા તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલી લોકપ્રીય બુકો-
જરૂર ખરીદો-વહેલો તે પહેલો.

તદ્દન નવીન ગઝલ કવ્વાલીની બુકો ગુજરાતી
હર્ફ, અને ઉર્દુ જખાનમાં.

ઝવહરે મહુશીલ યાની પરસ્તાને ગૌહર. કી. ૩	૦-૧૦-૦
ગઝલે-હિન્દ ભાગ ૧-૨ સાથે...	૦-૪-૦
માચૂકે મે'શીલ યાને ખાગે ગુલશન...	૦-૪-૦
ગઝલે અન્નાર યાને મોતીની માળા...	૦-૪-૦
દરખારે મે'શીલ. ...	૦-૪-૦
ગઝલે-હિન્દ...	૦-૨-૦
ગઝલે રોશન. ...	૦-૨-૦
ગઝલે-દીલરૂખા. ...	૦-૨-૦
ગઝલે-ગૌહર યાને મેહુશીલે-જૌહર. ...	૦-૨-૦
માચૂકે સુરત ઉર્દુ ગઝલે બુલબુલ. ...	૦-૨-૦
પરસ્તાને મે'શીલ યાને ગઝલે-દીલ અમારમ. ...	૦-૨-૦
ખાગે-ગુલશન યાને માલીનકી ખેટી. ...	૦-૨-૦
હશીનોકા મૂજરા યાને ફુલોંકા ગજરા. ...	૦-૨-૦

—ગુજરાતી ગાયનો વિગેરે:—

સંગીત ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ ભા. ૧ થી ૮ સચીવ ૧-૦-૦	
સંગીત ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ ભા. ૧ થી ૪. ૦-૮-૦	
લલનાની લીલા યાને રમણી રહસ્ય (નોવેલ) ૦-૧૨-૦	
અઠંગ ઉઠાવગીર અથવા ચાલાકચોર (ડીટેક્ટીવ નોવેલ) ૦-૧૨-૦	

વીગેરે ! એ શીવાય બીજી બુકો મળવાનું ઠેકાણું—

શા. ચુનિલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

રાણીતળાવ-સુરત.

❖ ડીટેક્ટીવ વાર્તાઓ. ❖

ચાર લાખની ચોરી	૦-૮-૦
માહીની ઉર્ફે મરીયમ અથવા ડાકુની દીકરી	૦-૧૨-૦
ડીટેક્ટીવ કુતરો અથવા ખઠરી કે ખંડેન	૦-૧૨-૦
ચોકટનો એકકો	૦-૮-૦
લાલનો એકકો	૦-૮-૦
હનુમાનની મુર્તિ અથવા ચમરદાર ખુન	૧-૦-૦
અઠંગ હિસાવગીર અથવા ચાલાક ચોર	૦-૧૨-૦
મોહખત કે ખુન	૦-૮-૦

❖❖❖ નવીન વાર્તાઓ. ❖❖❖

વસંત અનંત ગુલાબ	૦-૮-૦
સતી કે શંખળી	૦-૬-૦
બેદી રાજકુમાર	૧-૮-૦

❖ જાદુ-હુજર. ❖

કોકશાસ્ત્ર	૧-૮-૦
હુજર શિક્ષક	૧-૪-૦
જાદુકળા	૧-૦-૦
જાદુકપર	૦-૬-૦
બચકર ભૂતાવળી	૦-૬-૦

ફરેક બુકો પી. પી. પોસ્ટથી રવાના કરવામાં આવશે
માલ મંગાવનારાઓએ પોતાનું સરનામું હંમેશાં ચોખ્ખાં
અક્ષરે લખતાં રહેવું. ફરેક માલની કીંમત ઉપરાંત પોસ્ટજ
અર્થ વધુ—વાંચવાલાયક બુકો મળવાનું ઠેકાણું—

શા. ચુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

ગણીતળાવ-સુરત.

—હમારા તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલી લોકપ્રીય બુકો—

જરૂર ખરીદો—બહેલો તે પહેલો.

તદ્દન નવીન ગઝલ કંવાલીની બુકો ગુજરાતી
હર્ફ, અને ઉર્દુ જખાનમાં.

ઝવહરે મહેશીલ યાની પરસ્તાને ગોહર. કી. રૂ.	૦-૧૦-૦
ગઝલે-હિન્દ ભાગ ૧-૨ સાથે...	૦-૪-૦
માસૂકે મે'શીલ યાને ખાગે ગુલશન...	૦-૪-૦
ગઝલે અન્નાર યાને મોતીની માળા...	૦-૪-૦
દરબારે મે'શીલ...	૦-૪-૦
ગઝલે-હિન્દ.	૦-૨-૦
ગઝલે-રોશન.	૦-૨-૦
ગઝલે-દીલરૂખા.	૦-૨-૦
ગઝલે-ગોહર યાને મેહુશીલે-ગોહર.	૩. ૦-૨-૦
માસૂકે સુરત ઉર્દુ ગઝલ બુલબુલ.	૦-૨-૦
પરસ્તાને મેશીલ યાને ગઝલે-દીલ આરામ	૦-૨-૦
ખાગે-ગુલશન યાને માલીનકી બેઠી.	૦-૨-૦
હશીનોકા મૂજરા યાને ફુલોંકા ગમ્મરા	૦-૨-૦

—:ગુજરાતી ગાયનો વિગેરે:—

સંગીત ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ ભા. ૧ થી ૮ સચીત્ર	૧-૦-૦
સંગીત ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ ભા. ૧ થી ૪.	૦-૮-૦
લલનાની લીલા યાને રમણી રહસ્ય (નાવેલ)	૦-૧૨-૦
અઠંગ ઉઠાવગીર અથવા ચાલાક ચોર (ડીટેક્ટીવ નોવેલ)	૦-૧૨-૦
લખો:—શાંત ચુનિલાલ મગનલાલ બુકસેલર.	
રાણીતળાવ-સુરત.	

સુરત બરાનપુરી બાગળ, બાઇવાળી પોળ, અનાવિલ લોજની બાજુમાં
આવેલા શ્રી “અનાવિલ બંધુ” પ્રી. પ્રેસમાં ગોચરિત
હાથાભાઈ નાયકે છાપું.

